

DINGIR PLNÝ ZVÍŘAT

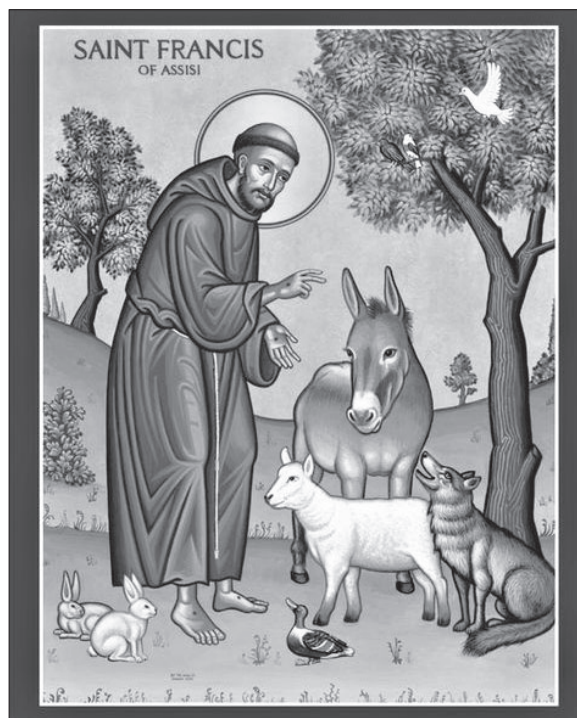
Zdeněk Vojtíšek

Když redakční rada našeho časopisu hovoří o tématech nových čísel (obvykle s asi ročním předstihem), stane se mi, že o zajímavosti a religionistické závažnosti některých navržených témat zapochybuji. Když kolegyně **Ruth J. Weiniger** navrhla téma „Náboženství a zvířata“, měl jsem přesně tento pocit. Že pochybnost tentokrát nebude na místě, mě poprvé napadlo, když jsem se přesvědčil o velkém zájmu autorů o toto téma, který z velké části podnítila právě paní kolegyně. Dopadlo to nakonec tak, že několik tematických článků, které již prošly recenzním řízením, zůstalo do příštích čísel. Budou ovšem v těchto nových číslech zařazeny mimo hlavní rubriku; na dalších tématech už totiž také pracujeme.

Tak se někdy ještě vrátíme k otázce, zda je možné pozorovat něco, co by bylo možné nazvat náboženským chováním zvířat. S velkou vědeckou obezřetností tento problém v *Dingiru* otevřel přírodovědec **Roman Figura**. Samotné téma „Náboženství a zvířata“ je ovšem uchopeno jinak: nikoli jako (případně) „náboženství zvířat“, nýbrž jako „zvířata v různých náboženských tradicích“. Proto se v prvním tematickém článku religionista **Jakub Kocurek** zabývá tím, jaké místo mají zvířata v buddhistickém obrazu světa. Nejen v buddhismu je hlavním ukazatelem způsobu jednání se zvířaty jejich konzumace. Rozdělení zvířat v Bibli na čistá a nečistá z hlediska možnosti jejich konzumace není pro současného člověka zcela pochopitelné (přesto je dodržováno v judaismu a částečně také v některých křesťanských tradicích, např. adventismu). Klíč k rozdělení hledala britská antropoložka Mary Douglasová a s jejími slavnými a dodnes inspirativními závěry nás stručně seznamuje religionistka **Barbara Oudová Holcátová**.

Také další článek je z oboru antropologie náboženství a dokládá ohromnou pestrost našeho tématu. **Lukáš Senft** ukazuje na základě terénního výzkumu na nečekaně prostupnou hranici mezi oblastmi lidí, zvířat a duchovních bytostí u amazonského lidu Runa. Další článek nás vrací do pochopitelnějšího, ale zároveň podstatně nebezpečnějšího světa, v němž se prolíná stará náboženská tradice s politikou. Indoložka **Zuzana Hyhlíková** v něm ukazuje, jak se úcta ke krávám v Indii stala nástrojem ideologického a někdy i násilného zápasu indických nacionalistů proti indickým muslimům. Naproti tomu mezi muslimy má negativní vztah ke psům a psovitém šelmám minimální společenské důsledky, a dokonce – jak dokládá islamolog a orientalista **Miloš Mendel** ve svém článku – je výjimečně poněkud vyvažován i vztahem obdivným.

Po článcích, které se věnují vždy jedné náboženské tradici (buddhismu, judaismu, kmenovému náboženství, indickým tradicím a islámu), přichází komparativní článek o hadech. Připravil ho biolog **Daniel Jablonski** se studentem **Jakubem Adámkem**. Článek doplňuje krátké pojednání o okrajových křesťanských církvích, v nichž je důvěra v Boha a vlastní duchovní čistota prokazována manipulací s jedovatými hady. Připravila ho teoložka **Tereza Halasová**. Velmi praktický důsledek vztahu džinistů k lidské i mimo-lidské přírodě jsou zvířecí nemocnice. O tomto fenoménu a hlavně o ptačí nemocnici v samém centru indického Dillí referuje v dalším článku **Josef Bartošek**. Šamanka **Erinti** byla ve svých odpovědích při rozhovoru s religionistkou **Helenu Exnerovou** možná až příliš stručná, přesto z rozhovoru vyplývá, jak jsou zvířata pro šamanismus (patrně nejen ten současný a západní) důležitá. „Zvířecí“ téma uzavírá úryvek z knihy E. T. Setona na třetí straně obálky. Vybral ho religionista **Pavel Hošek**. Zvířat je tedy nový *Dingir* opravdu plný.

OBSAH

Náboženský život zvířat (<i>Roman Figura</i>)	110	
Zahraničí		
Al-Džabiróho kritika tradice (<i>Zora Hesová</i>)	113	
Smysl suicidií v Jonestownu (<i>Zdeněk Vojtíšek</i>)	118	
Z domova		
Pronásledování, ale nezničení (<i>Karel Tesař</i>)	116	
Téma		
Buddhismus a zvířata (<i>Jakub Kocurek</i>)	119	
Ohavnosti knihy Leviticus	122	
(<i>Barbara Oudová Holcátová</i>)		
Jak voní démoni (<i>Lukáš Senft</i>)	124	
Kráva jako matka i zbraň (<i>Zuzana Hyhlíková</i>)	126	
Muslimové a psovité šelmy (<i>Miloš Mendel</i>)	130	
Hadi: bázeň i úcta (<i>Daniel Jablonski, Jakub Adámek</i>)	132	
Ve všech tělech stejná džíva (<i>Josef Bartošek</i>)	135	
Rozhovor s Věrou Erinti Hamtilovou		
Zvířata jsou osobnosti (<i>Helena Exnerová</i>)	136	
Info-servis		138
Události		139
Reflexe		
Túžba po pevnej modernite (<i>Pavol Bargár</i>)	140	
Recenze		
Naděje pro trpící stvoření (<i>Pavel Hošek</i>)	142	
O novou důstojnost stvoření (<i>Jan Sušer</i>)	142	
Dvě knihy o scientologii (<i>Zdeněk Vojtíšek</i>)	143	
Čtení		
Desatero přikázání ve světě zvířat	3. strana obálky	
(<i>Ernst Thompson Seton</i>)		

Doc. PhDr. **Zdeněk Vojtíšek**, Th. D. (*1963), je vedoucím katedry religionistiky na Husitské teologické fakultě Univerzity Karlovy v Praze a šéfredaktorem časopisu *Dingir*.